WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArclay 7-4125

РІК LXV. Ч. 128. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЛИПНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 8, 1958 No. 128. VOL. LXV.

ЗБІЛЬШЕНІ ФЕДЕРАЛЬНІ ВИДАТКИ ЗАПОВІДАЮТЬ ПОЛІПШЕННЯ В ЕКОНОМІЦІ

Вашингтон. — Урядові економічні експерти заповідають, що збільшені урядові видатки в другій половині цього року спричинять поліпшення в економіці. Це збільшення федеральних видатків разом з іншими сприятливими економічними чинниками буде причиною, що економіка, починаючи від другої чверти цього року, буде поліпшуватися, і такий стан триватиме принаймні до половини 1959 року. Збільшення федеральних видатків не є те саме, що збільшення федерального бюджету на фінансовий рік 1958-1959, бо уряд видає також і ті суми, які залишилися з бюджету в минулому році, який закінчився 30-го червня 1958. Фахівці подають федеральні видатки в такому стані: 3-тя чверть 1957 року — 50,600,000,000 долярів, 4-та чверть 1957 року 49,700,000,000 долярів, 1-ша чверть 1958 — 49,500,000,000 долярів, друга чверть 1958 — 50,000,000,000 долярів. В третій чверті цього року ці видатки мають винести — 53,000,000,000 долярів а в 4-тій чверті цього року — 53,500,000,000. Передбачені збільшені видатки і в першій половині 1959 року — 1-ша чверть — 54,500,000,000 долярів, а друга чверть — 55,000,000,000 долярів. Ті збільшені федеральні видатки в найближчому часі спричинені такими фактами: збільшенням видатків на оборону, збільшенням платень федеральним працівникам і поштовим робітникам, збільшеним закупом фармерських продуктів. До того треба врахувати видатки на побудову автострад, на будівельну програму і ті суми, які видадуть безробітним внаслідок продовженого періоду виплачування допомог. Економісти вже тепер бачать, що збільшені федеральні видатки мають більший вплив на поліпшення економіки, ніж про це думалося в січні цього року, коли Конгрес почав шукати засобів для поборювання економічної рецесії. Одночасно також інші факти говорять про поліпшення економіки. І так Американське Товариство Тягарових Авт повідомляє, що в травні цього року перевезено на 2.6 відсотка більше товарів, як в квітні цього року, але кількість перевезених цього року товарів в травні була ще на 5.8 відсотка менша як в травні 1957 року. Такий стан є в деяких районах, бо над Пацифіком, північному заході та південному заході кількість перевезена автами товарів вже є вища як в тому самому часі минулого року.

Президент підписав річковий і портовий закон

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 3-го липня підписав так званий річковий і портовий закон, згідно з яким федеральна скарбниця має видати на регуляцію рік і будову портів 1,620,000,000 долярів. Президент хвалив Конгрес за ухвалення цього такого конечного закону, який є спізнений, бо Президент мусів ставити два рази вето проти законопроєктів в цій справі. Президент дякував Конгресові за скреслення тих пунктів в законопроєкті, проти яких він мусів ставити вето. Згідно з цим законом буде можна виконати: 59 річок зробити сплавними; 66 річних регуляцій, 14 узбережних ерозій та здійснити інші будови в портах.

В столиці переважає думка про конечність резигнації Адамса

Вашингтон. — В столиці щораз більше переважає думка, що головний дорадник президента Айзенгавера Шерман Адамс мусітиме зрезигнувати з свого становища, хоч Бернард Голдфайн не закінчив ще своїх зізнань в справі дарунків Адамсові і має ще свідчити у вівторок 8-го липня. В столиці відчувається, що щораз більше демократів і республіканців домагаються, щоб Адамс відійшов із Білого Дому, бо зізнання Голдфайна про те, що він не оподаткував сум, виданих на дарунки Адамсові і іншим урядовцям Білого Дому і Конгресу, скріплює підозру, що бостонський мільйонер таки шукав протекції в Адамса, хоч він і Адамс це заперечили. Голдфайн має подати список всіх дарунків Адамсові. Досі відомі є видатки Голдфайна в сумі 2,000 долярів на готелеві рахунки, на футро і перський диван. Адамс не має публічних обов'язків (крім Президента і віце-президента), навіть його приятелі сумніваються, чи вдасться йому втриматися в Білому Домі. В столиці вже говорять про можливих наслідників Адамса: генерала Алфреда М. Грунтера, секретаря внутрішніх справ Фреда А. Сітона, або теперішнього заступника Адамса — ген. майора Вілтона Б. Персонса. Член конгресової підкомісії конгресмен Морган М. Мавлдер заявив, що підкомісія покличе ще раз на свідка Адамса, який вже раз добровільно зізнавав. Члени підкомісії цікавляться і тим, що Голдфайн не платив стейтових податків в 1956 році, а в 1957 році дістав відкладення цих податків.

В АМЕРИЦІ

● **Часописи звертають увагу** на те, що новий, 49-ий стейт ЗДА Аляска має далеко більше чоловіків, як жінок, і що там найвищий відсоток народження в порівнянні з іншими стейтами. Зокрема, дружина губернатора Аляски пані М. Степовій є матір'ю 8-х дітей — від 9-ох до 1-го року.

● **31-річний поліцист Рой Новмахер** із Ню Орлінсу, щоб звільнитися від своєї жінки і 5-ох дітей, вдав, що втопився в ріці, залишивши свої речі на березі. В Каліфорнії він працював, як продавець. Але сильна туга за родиною змусила його після трьох тижнів відсутности вернутися.

● **Статистики звертають увагу** на те, що в ЗДА дожного року гине 1,200 осіб, необережно плаваючи на малесеньких човнах-каюках. Рада крайової безпеки закликає спортовців обережно обходитися з малими човнами.

● **Президент Айзенгавер** заявив, що він займе невтральну позицію в боротьбі республіканців за кандидата на губернатора у стейті Ню Йорк. Вже зголосилися як кандидати на цей пост Леонард М. Голл і Нелсон А. Рокфеллер. Давніше президент заявив, що він підтримуватиме Голла, якщо той дістане партійну номінацію.

● **У Петерсові, Н. Дж.,** суддя для неповнолітніх Г. Спернов покарав 7 юнаків, грошовою карою по 100 долярів кожного, які 23 червня вибили вікна в місцевій школі. Найстарший з цих хлопців мав 15, а наймолодший 10 років. Суддя остеріг батьків, що він може засудити їхніх дітей до поправчої в'язниці.

● **Окружний Апеляційний Суд** п'ятий раз відкинув апеляцію Анджеля Ля Марка з Вест Бері, Лонг Айленд, Н. Й., засудженого до смертної кари за вбиття в 1956 році немовляти Пітера Вайнберга. Анджельо Ля Марко мав згинути на електричному кріслі в тижні, що починається 4-го серпня ц. р. Йому прислуговує ще апеляція до Найвищого Суду ЗДА.

МОЛИТВАМИ, ПАРАДАМИ І ДОЗВІЛЛЯМ ВІДЗНАЧИЛИ АМЕРИКАНЦІ СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Молитвами по церквах, традиційними парадами по вулицях міст і повним дозвіллям, включно з численними нещасливими автомобільними випадками на дорогах, відзначили американці своє найбільше національне свято, День Незалежности 4-го липня, що припадав цього року на п'ятницю, збільшуючи на один день рухливий під час вакацій кінець тижня. Фахівці обраховують, що впродовж зв'язаного з Днем Незалежности кінця тижня було на американських дорогах 20,-000,000 автомобілів, що проїхали сумарично 3,000,000,000 миль, себто — для порівняння — 125,000 разів довкола землі. Статистичне бюро заповідало наперед, що в нещасливих випадках згине понад 400 осіб, і — згідно з неповними ще підрахунками — не помилилось. Шляхи, що ведуть з міст на морські пляжі та в гірські ресорти, були заповнені автомобілями, не зважаючи на хвилями дощеву погоду. Паради по містах мали звичайний, американський характер, з походами і розвагами, а ввечері повітрям здригали стріли і небосхил просвічували штучні вогні. Як у попередніх роках, так і цього року, численні святині під час Богослужень в п'ятницю 4-го липня і в неділю 6-го липня були заповнені людьми, що молились за мир і збереження волі і всіх тих благодатей, що їм принесла Декларація Незалежности, проголошена 182 роки тому.

На Союзівці

Союзівка, як і численні інші вакаційні оселі в цій країні, була впродовж зв'язаного з Днем Незалежности довгого кінця тижня до останнього місця заповнена вакаційними гостями і відвідувачами, між якими були і рідші видатніші гості ,як голова Українського Конгресового Комітету проф. Лев Добрянський, що разом з ред. Вол. Душником вертався з присвяченої американській закордонній політиці річної конференції Колгейтського університету, голова Центрального Комітету Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН) п. Ярослав Стецько та інші. В неділю, 6-го липня, була відправлена на Союзівці польова Сл. Божа, яку відслужив всч. о. Ярослав Кекіш з Ню Йорку, а в суботу, 5-го липня ввечері відома наша солістка п-ні Вероніка Цегельська, при фортепіяновому акомпаніяменті п-ні Лідії Бульби, дала концерт арій і пісень. Перериваний дощем погода не мала більшого впливу на нормальний перебіг кінця тижня на цій оселі УН-Союзу в Кетскільських горах, із традиційними спортовою активністю та розвагами і дозвіллям серед чудової природи.

УКРАЇНЦІ ЗНОВУ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У КОЛГЕЙТСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Гемілтон, (Л.О.О.). — Як у попередніх, так і цього року українці взяли активну участь у вже 10-ій з черги річній конференції Колгейтського університету, присвяченій проблемам американської закордонної політики, що відбулася тут в днях 1-4 липня. У цій конференції вже традиційно беруть участь представники державного департаменту, різних американських інституцій, що інтересуються закордонною політикою, та численні дипломатичні представники чужих країн. Від українців взяли в цьогорічній конференції участь голова УКК проф. Лев Добрянський і ред. Вол. Душник, а від Дослідно-видавничого Об'єднання „Пролог" адв. Роман Олесницький, мгр. Мирослава Томоруг і д-р Любомир О. Ортинський. Представники УКК і „Прологу" були запрошені організаторами конференції на консультантів східно-європейського дискусійного відділу на цій конференції.

Генерал майор Дж. П. Дейлі про можливість трьох родів воєн

Гемилтон, Н. Й. — Директор армійського уряду досліду генерал майор Джан П. Дейлі прибув із Вашингтону, щоб вислухати промову на конференції для справ закордонної політики, яка відбувалася під гаслом „Вимоги до впорядкування світу", і сказав, що страх перед загальною і нищівною водневою війною може спричинити те, що найближча війна буде в загальному подібна до війни 1939-1945 років. Генерал Дейлі сказав: „На мою думку в найближчій майбутності можуть бути три роди воєн: 1. Загальна війна з водневою зброєю, яка могла б знищити і СССР і ЗДА. 2. Так звані малі війни. 3. Загальна війна, в якій будуть послуговуватися атомовою зброєю, але не вживатимуть водневої (нуклеарної) зброї, щоб не доконати самогубства цілої держави, чи краще сказати цілих держав". Генерал Дейлі заявляє, що ЗДА приготовляються до ведення загальної водневої війни і малих воєн, але не звертають уваги на ту можливість, що може вибухнути війна, яка в загальному буде подібна до другої світової війни ,яку також треба буде виграти, тому треба мати потрібні до цього роду зброї.

Д-р Ол. Сас-Яворський почав нове змагання на телевізії

Ню — Йорк. — Минулої неділі, 6-го липня, д-р Олександер Сас-Яворський почав нове змагання в знанні американської історії, цим разом на телевізійній програмі „Виклик" (Чалендж), яку передає телевізійна станція СіБіеС на струї число 2 кожної неділі від год. 10 до 10.30 ввечорі. Раніше, з початком цього року, д-р Сас Яворський виступав на цій самій телевізійній станції СіБіеС на програмі „Запитів вартости 64,000 долярів", і злобув подвійну суму 128,000 долярів, разом із званням чемпіона в тій ділянці знання. Тепер його викликав і з ним змагається здровий фізик д-р Деніл Т. Ван Акер, також з Луізіяни. Переможець у цьому змаганні може одержати також до 64,000 долярів з званням чемпіона. На випадок, якщо б обидва змагуни правильно відповіли на всі запити, тоді сума 64,000 долярів буде між них поділена, себто кожний з них дістане по 32,-000 долярів. Минулої неділі, 6-го липня обидва змагуни правильно відповіли на питання вартости 4,000 долярів. Сума нагороди за правильні відповіді збільшується в аритметичній прогресії, себто подвоюється. В наступну неділю вони відповідатимуть на запити 8,000 долярів, опісля 16,000 і так аж до 64,000, аж що відповідатимуть правильно. Д-р Сас-Яворський вже на цьому першому виступі мав нагоду, щоб знову підкреслити своє українське походження та сказати дещо про трагедію, зокрема мовні, що їх мусіли перемогти українські поселенці ,щоб могли використовувати необмежені американські можливості, доказом яких може бути і цей його телевізійний виступ. Ці запити д-р Сас-Яворський характеризував українським прислів'ям: „Навчила біда ворожити"...

АНГЛІЯ ПІДДЕРЖУЄ СВОЇ ОБВИНУВАЧЕННЯ НАССЕРА ЗА ІНТЕРВЕНЦІЮ В ЛИВАНІ

Угорі: ливанські вояки із полоненим „повстанцем", який, як показує його легітимація, є громадянином Сирії, перекинутим до Ливану для участи в протиурядовому повстанні. Внизу: відділ ливанської армії наступає під прикриттям танка на „повстанців", що зробили збройний напад на одну із місцевостей поблизу Бейруту.

Лондон. — Представник англійського міністерства закордонних справ потвердив висловлені вже представником Англії в ОН обвинувачення проти очолюваної президентом Нассером Об'єднаної Арабської Республіки за „масову інтервенцію в Ливані". Такі самі обвинувачення видвигає уряд Ливану, наводячи ряд доказів на те, що ливанські повстанці проти уряду мають рішальну допомогу з боку Єгипту і Сирії. Тим часом Комісія ОН, як і генеральний секретар ОН Даг Гамершилд, ствердили на підставі наочних обслідувань, що до такого обвинувачення про „масову інтервенцію" немає достатніх доказів. Представник міністерства закордонних справ в Лондоні заявив, що немає нічого такого, що „причинилося б до ревізії нашого становища, яке вже зайняв сер Пірсон Діксон в Об'єднаних Націях".

ПАРТІЯ АДЕНАУЕРА ВИГРАЛА ВИБОРИ В ПІВНІЧНІЙ НАДРЕНІЇ І ФЕСТФАЛІЇ

Бонн, Німеччина. — Християнсько-демократична партія канцлера Аденауера віднесла велику перемогу у виборах до місцевого самоуправного парляменту Північної Надренії і Вестфалії, найбільшого з т. зв. країв Західної Німецької Федеративної Республіки, що відбулися минулої неділі, 6-го липня. Згідно з першими обрахунками, християнські демократи здобули 92 місця на всіх 150 в місцевому парляменті. Решту, 58 місць здобули соціяльні демократи. Вибори відбувалися у великій мірі під гаслом веденої д-ром Аденауером німецької політики, зокрема під гаслом пропонованого тепер ним озброєння німецької армії американською атомовою зброєю з уваги на совєтську загрозу. В цій політиці Аденауер, а з ним і західний світ, знову віднісе велику перемогу.

Французи почали евакуацію своїх військ із Тунісії

Сфакс, Тунісія. — В неділю 6 липня ц. р. почалася запланована уже давніше й устійнена між французьким і туніським урядом евакуація французьких військ у Тунісії. У Сфаксі завантажено на корабель першу тисячу французьких вояків, які вже у вівторок відпливуть до Альжиру. Започаткування цієї евакуації вважають великою політичною перемогою президента Тунісії Габіба Бургіби й вона, згідно з французько-туніським договором, має охопити 22.000 вояків, що перебували досі на терені Тунісії, за вийнятком тих французьких з'єднань, що перебувають в північній морській базі в Бізерті Евакуація проходить спокійно, без будьяких інцидентів. Не зважаючи на порозуміння щодо евакуації, президент Бургіба не проявляє надто багато оптимізму щодо розвитку майбутніх подій у французькій північній Африці. В одному з газетних інтерв'ю він висловив побоювання, що примиренний курс де Голя не дасть бажаного успіху і що альжирська війна може поширитися і на Тунісію, а тоді „північна Африка буде втрачена для Заходу".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Міжнародний З'їзд Українознавців** відбудеться в Києві у зв'язку з IV Міжнародним З'їздом Славістів, що відбудеться цього року в Москві. З'їзд, як подає „Вітчизна" (книжка 5-та за травень ц. р.), буде присвячений українській філології, „можливо навіть з ширшим охопленням тем мовознавства, історії літератури й фольклору і археології". У зв'язку з цим з'їздом має 6 прибути до Києва такі науковці: Тадеуш Лєр-Сплавінський (Польща), Богуслав Гавранек (ЧСР), Олександер Беліч (Сербія), Володимир Георгієв (Болгарія), Кнєж (Мадярщина), Петрович (Румунія), Андре Мазон (Франція), Макс Фасмер (Німеччина) та інші.

● **Ярослав Білінський з Бостону,** Масс. абсольвент Принстонського Університету, одержав титул доктора політичних наук за свою дисертацію на тему „Національне питання і совєтська національна політика в Україні після Другої Світової Війни". Недавно д-р Білінський був призначений доцентом в Дуглас Каледжі при Рутгерс Університеті в Ню Бронсвік, Н. Дж. Д-р Білінський прибув до ЗДА в 1951 році з Німеччини, де закінчив гімназію в Гослярі. Він є теж автором праці про „Український визвольний рух після 1920 року", написаної під час його студій в каледжі Гарвардського Університету.

● **У Львівській області** виходить тепер один літературно-громадський і мистецький журнал „Жовтень", три обласні газети, 29 районових газет та понад 70 шкільних, фабричних та інших часописів.

ФРАНЦІЯ ПЛЯНУЄ ЗАПОЧАТКУВАТИ ПРОДУКЦІЮ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

ЗДА МАЛИ Б ПОГОДИТИСЯ НА ПРОПОЗИЦІЮ СССР ВІДБУТИ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ ВИКЛЮЧЕННЯ НЕСПОДІВАНИХ НАПАДІВ

Вашингтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес, вернувшися в неділю увечорі із Парижу до Вашингтону, сповістив журналістів, що він відбув низку розмов з французьким прем'єром де Голем й обговорив з ним справу французької атомової програми. Розмови не дали безпосереднього порозуміння, бо, як заявив Доллес, вони мусять бути випрацьовані мілітарними чинниками ЗДА і Франції в рямцях Північно-Атлянтійського Пакту. Де Голь у розмовах з Доллесом настоював на тому, що Франція так же само, як Велика Британія, мусить започаткувати продукцію атомової зброї що вона не відступить від своєї програми в цьому напрямку, значить від переводжування відповідних атомових і нуклеарних спроб. Започаткувавши продукцію атомової і нуклеарної зброї, Франція хотіла б зрівнятися в цій ділянці із ЗДА, Великою Британією й СССР, а це з другого боку унеможливило б осягнення міжнародного порозуміння в справі заборони згл. припинення атомових і нуклеарних спроб. Крім того, ЗДА мусіли б зревідувати в основному своє законодавство про обміну атомових інформацій, зокрема обов'язуючий тепер про атомову енергію і мусіли б поширити його діяння і на Францію, уділюючи їй такої ж інформаційної допомоги в атомовій ділянці, як і ЗДА уділюють Великій Британії. В цій справі конферуватимуть през. Айзенгавер і Доллес ще із прем'єром Канади Джаном Діфенбейкером, з яким вони зустрінуться в Оттаві у вівторок цього тижня. Після свого повороту до Вашингтону, Доллес поінформував през. Айзенгавера про висліди своїх розмов з де Голем й у зв'язку з цим повідомив пресу про те, що він запросив де Голя в імені през. Айзенгавера прибути вже найближчим часом до ЗДА, щоб в безпосередніх розмовах обговорити всі актуальні справи. На протязі цього тижня през. Айзенгавер і Доллес мають обговорити й устійнити текст відповіді американського уряду на листа Хрущова до през. Айзенгавера з пропозицією відбути конференцію в справі виключення несподіваних нападів. Над цією відповіддю працює тепер уже державний департамент і в політичних колах переконані, що ЗДА погодяться відбути таку конференцію, не зважаючи на те, що ідея її скликання не є оригінальною совєтською ідеєю, але ж пропозицією през. Айзенгавера, висловленою первісно в його листі до Хрущова з дня 24-го травня ц. р. і що Совєти знову, як в багатьох інших випадках, цю пропозицію тільки підхопили, щоб використати її пропагандивно для збільшення свого престижу на міжнародному полі.

Греція приєднується до єгипетсько-югославських розмов

Пула, Югославія. — Югославський уряд повідомив офіційно, що до Бріоні, де відбувається конференція президента Югославії Тита з президентом Об'єднаної Арабської Республіки Гамалем Абделем Нассером, прибуде у вівторок цього тижня міністер закордонних справ Греції Евангельос Авероф-Тосітас, щоб взяти участь у цій конференції. Рішення Греції приєднатися до єгипетсько-югославських розмов у Бріоні було несподіванкою для західних дипломатів в Белграді. В політичних колах здогадуються, що темою югославсько-єгипетсько-грецьких розмов буде не тільки британсько-грецький конфлікт в справі Кипру, але теж й інші проблеми, зокрема можливість ближчої співпраці Греції із Югославією та Єгиптом. Міністер закордонних справ Греції Авероф-Тосітас одержав від міністра закордонних справ Югославії Коци Поповича запрошення прибути у відвідини до Югославії вже кілька тижнів тому, але ці відвідини мали відбутися на прикінці місяця липня. Що вплинуло на їх приспішення — залишається покищо загадкою. У проголошеному комунікаті про спільні наради Тита і Нассера стверджується, що проходять вони успішно і в повному порозумінні. Міністер Авероф-Тосітас мав би відбути початково наради з міністрами закордонних справ Югославії і Єгипту, які тепер перебувають у Бріоні, і потому він взяв би участь в розмовах з Тітом і Нассером.

Кубинські повстанці звільнили дальших 5-ох закладників

Гвантанамо, Кубинська Республіка. Брат провідника кубинських повстанців Рауль Кастро заявив, що американські закладники є доброю охороною для повстанців, бо урядові війська президента Батісти не мають відваги стріляти або скидати з літаків бомби на повстанців, коли між ними є американські закладники. Кастро дозволив звільнити дальших 5 американських закладників, але затримав ще 37 осіб, між ними є моряки та працівники американських підприємств на Кубинському острові. Ведуться переговори про звільнення дальших американців, яких тримають як закладників повстанці Фіделя Кастра.

У СВІТІ

● **Провідника південно-корейської прогресивної партії** Чо Бонг Ама, який одержував від Північної Кореї дотації на ведення політичної роботи, засуджено на п'ять років в'язниці. Від закиду шпигунства його звільнено. Чо Бонг Ам був єдиним контркандидатом Сінгмана Рі під час виборів 1956-го року.

● **Під час своїх останніх відвідин в Альжирі,** що відбулися дня 1 і 2-го липня ц. р., французький прем'єр Шарль де Голь заявив, що він дає своє слово, що всі люди на території Альжиру будуть рівними. Промовляв де Голь на зібранні мусульман в одному з міст поблизу марокканського кордону.

● **У східньому Берліні** відбулася з кінцем червня ц. р. таємна нарада представників західньо- і центрально-европейських комуністичних партій. Конференція відбулась з ініціятиви західньо-німецької комуністичної партії, забороненої урядом Аденауера. В конференції взяли участь представники комуністичних партій Бельгії, Данії, Франції, Британії, Італії, Люксембургу, Голляндії, Норвегії, Австрії, Швеції, Польщі, Чехословаччини, Швайцарії і Західньої та Східньої Німеччини. Совєтська компартії не була на цій конференції заступлена.

● **У французькому селі Сен Ніколяс Ен Форе** у східній Франції впав на головну вулицю американський турбомоторовий бойовий літак, вбивши двоє дітей: 3-літнього Герве Боннета і його 14-річну сестру Едиту. Пілот врятувався з допомогою парашуту.

● **В Еспанії засуджено двох комуністів** на 12 місяців в'язниці за спробу організувати в Сарагоссі підпільну комуністичну організацію. Дванадцять інших підсудних в цьому ж процесі засуджено на ару в'язниці від трьох місяців до семи років. Шістьох підсудних звільнено.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДАРЕМНИЙ ШАНТАЖ

У своїх політичних взаєминах із вільним світом, особливо із З'єдиненими Державами Америки, Совєти, червоний Китай та інші комуністичні країни, не маючи можливости добитися бажаних їм успіхів чи поступок, дуже часто вдаються до таких злочинних метод, як грошовий чи політичний шантаж. Підбадьорює їх в тому типове для злочинного світу сподівання, що може хоч таким чином пощастить вимусити в протилежної сторони такі чи інші концесії. В цій політиці шантажу починають наслідувати комуністів також і представники деяких інших народів.

Типовим для цієї політики шантажу було намагання добитися від ЗДА згоди на прийняття червоного Китаю до ОН з допомогою торгів за звільнення з тої країни заарештованих і ув'язнених безправно американських громадян. Відмовившись рішуче заплатити таку ціну, американському урядові пощастило таки на протязі кількох останніх років добитися звільнення 72 із 76 затримуваних у червоному Китаї американців, і, як заявив на своїй пресовій конференції державний секретар Доллес, уряд ЗДА має чимало підстав сподіватися, що, не зважаючи на всі труднощі, він доб'ється звільнення і решти (чотирьох) американців.

Червень 1958 року приніс дальші спроби комуністичного шантажу, цим разом збоку східньо-німецького комуністичного уряду, залежного вповні від Москви, і трохи згодом збоку самого ж Совєтського Союзу. Захопивши 7-го червня ц. р. американський гелікоптер і його дев'ятичленну залогу, східньо-німецькі комуністи відмовляються звільнити затримуваних вояків, намагаючись використати цей інцидент знову ж таки для політичного шантажу: визнання Америкою комуністичного режиму в Східній Німеччині. Не цілих три тижні пізніше, 27-го червня Совєти примусили приземлитися на території совєтської Вірменії американський літак, що збився із своєї дороги між Кипром і Тегераном, і, захопивши його 9-членну залогу, намагалися використати цілий інцидент для обвинувачування Америки в ...агресивних замірах і в ...загострюванні „холодної війни".

Звичайно, було б найлегшою річчю піти на вимоги шантажистів і добитися звільнення схоплених ними і придержуваних безправно громадян з допомогою викупу чи такої або іншої політичної поступки. Але такий шлях не задовольнив би шантажистів, а, навпаки, заохотив би до дальших шантажів, до дальшого створювання потрібних їм інцидентів і до дальшого придержування, як закладників, цивільних та військових осіб. Тому, як заявив Джан Фостер Доллес на своїй цьоготижневій конференції, ЗДА відкидали і відкидатимуть такі спроби шантажу, щоб добитися звільнення своїх громадян, полонених чи закладників, але добиватимуться цього звільнення всіма іншими відповідними й доступними для них засобами.

Висловлюючи засаду, що ЗДА не підуть ніколи на вимоги політичних шантажистів, Доллес перестеріг їх дуже рішуче проти наслідків стосованого ними шантажу. „Намагання добитися політичних успіхів з допомогою таких методів шантажу є дуже невластивою дорогою до цілі. Я думаю, що воно може мати цілком протилежні висліди для тих, хто пробує стосувати шантаж, і ті, хто його стосує, зазнавши невдачі, дуже скоро відмовляться від його стосування. З другого боку — продовжував Доллес — найгіршим виходом із ситуації було б плачення вимаганого окупу за звільнення наших громадян... Воно б тільки заохотило до дальшого схоплювання американських громадян і до використовування їх, як закладників".

Такими ж безвиглядними, а то й фатальними для пропаґандивної боротьби з тиранією треба трактувати й останні спроби кубинських повстанців, що ведуть боротьбу проти диктаторського режиму Батісти, використовувати схоплюваних ними американських і канадійських громадян, усе цивільних людей, для шантажування Америки. Така метода, перейнята живцем від комуністичних ґенґстерів, може в результаті змобілізувати проти кубинських повстанців прихильну для них досі американську опінію. З другого боку, вона може викликати цілком небажані для справи кубинських повстанців заходи, особливо в ситуації, коли терпеливість і вирозуміння шантажованого доходить докраю. Домагання видатних членів американського Конґресу застосувати рішучі кроки для припинення самоволі кубинських повстанців мають також свою вимову. Політика шантажу, стосована проводом кубинських повстанців, може виявитися не тільки даремною, але й важкою політичною помилкою, за яку їм треба буде дорого заплатити.

Рішуче становище Америки проти політичного шантажу і шантажистів вже в останніх днях дало деякі позитивні результати.

I. С-ій

ЧУЖИНЕЦЬ У РАЮ

Вони пишаються як справжні святині науки не тільки по великих містах, але й по всіх закутинах цієї чудової країни. У малих містечках, навіть селах глухих провінцій стоять публічні бібліотеки, як палати — багаті, вивінувані, звичайно дар якогось місцевого фабриканта, що забажав купити за свою фортуну безсмертя.

Ось будівля публічної бібліотеки в колоніяльному стилі. Щоб запевнити їй тишу й настрій святині, оточено її маленьким парком. Навіть фонтан посеред нього. Стоїть струнка Ґрація в позі балерини. Її ніжка наступила на голову дельфіна. Б'є вода струмком з пащі риби, брижиться невпинно басейн під лагідною зливою.

Обстрижені рівненько кущі обабіч доріжок. А літній сторож ще прочищує доріжки, ще підстригає кущики.

Східці, двері. Бібліотекарка — сивоволоса пані. Кругом, як звичайно в бібліотеці. Полиці... Хребти книжок. Стоять скромно світові величі з кількома томиками поруч провінційних продуцентів, що розпаношилися на півтори полиці. Монументальна Енциклопедія Британіка, світові клясики... наука...

Тихо на тій стороні. Нема кому струсити пилюги з Декарта, Спінози, Юма, Канта. Час від часу заблукає туди відвідувач, надбіжить захеканий „сейлсмен", щоб доповнити своє комерційне знання.

А так кроки відвідувачів невхильно спрямовуються на другу сторону, де красується стенд з „бестселлерами", де розмальована ракета над фантастичними повістями про міжплянетарні подорожі. Де стіл з часописами. І як букет квітів — стенд з журналами. Яка розкіш! Яка гра кольорів! Лайф, Лук, Ерґосі, Популер Меканік, Крішчієн Фемілі, Модерн Гавскіпінґ...

Який широкий спектр заінтересувань! Яка безжурність і вибагливість! Але що це визирає блідоголубе ззза Модерн Романсес? ЮССР!

Доводиться протирати очі. Але з'ява не уступає, і таке враження, ніби з-за стрункої постаті Ґрації, що біля фонтану, визирнув причепурений енкаведист. І де він узявся в тій закутині? Хіба з „Спутніка" злетів і приземлився за ріками, за морями, аж у самому серці цієї країни отой політрук? Аж страшно! Обломить зараз зґрабну ніжку Ґрації. Сплесне востаннє фонтан і затихне. Вкриється басейн цвіллю й жабуринням... Накаже політрук сторожеві кинути оте буржуазне обстригання. Пора їм обидвом заложити ревком. Пора прочищати в заростях добробуту клясові доріжки. Підстригати рівненько та безжалісно розбуяле капіталістичне суспільство на соціалістичний лад...

— Як цей журнал попав у вашу бібліотеку?

Пані в темній сукні підвела очі від картотеки. Голова масстатично сива. Сивина і темний одяг навівають враження портретности. На обличчі риска сухости, аскеза в тонких, затиснених устах. Пуританка! У її очах тепер дещо збентеження на це незвичайне питання від незнайомої людини, очевидно чужинця.

Виявилося, що ця дивна поява не з „Спутніка". Приніс її леґально, ввічливо й услужно аж у цю закутину, аж на бібліотечний стіл федеральний поштар.

— А хто платить за цей журнал?

— Нам присилають безплатно.

Все ясно. Здається, нічого далі й запитувати. Важко брати на себе невдячну ролю інтруза, що сколихує ідилію спокою, ситости й вигоди. Але серце чужинця і в раю неспокійне. Йому ввижаються бачені в пеклі сцени, — тортури, диявольські танки на побойовищах. Підшепти й зрада...

— Чи не думаєте, що цьому журналові не місце в вашій бібліотеці?

Справді, сміливість велика. І роля інтруза невдячна. Очі пуританки говорять про це недвозначно. Вона не може зрозуміти, чому б не місце. Твердий пуританський дух, загартований у трудолюбивості, в своєрідній життьовій аскезі. І оповитий дитинним ідеалізмом. Все, створене людиною, нехай буде доступне людині. Тут — бібліотека. У тисячах томів записані пориви великих умів. Тут історія блукання людського духа на шляху матеріяльного й духового поступу. У шуканні кращого життя, справедливішого ладу. Досконалішого пізнання світу. Тут куток легкої розваги, інформації, практичних порад. Чому ж і цьому журналові не дати тут місця? У ньому подані інформації про життя й осяги в іншій країні. У великій, славній країні. Чи не цікаво?

— Цікаво. І було б навіть дуже цікаво, якщо б...

— Якщо б?..

— Побоююсь, чи мені вдасться передати причину мого безмежного здивування на вид цього журналу в вашій бібліотеці. Справді, цікаво було б прочитати його, якщо б... Якщо б цей журнал складався в тому самому духовому кліматі, що оті тисячі томів. У кліматі безоглядного визнання моральних засад правди. Служіння правді, і тільки правді! Якщо хто з отих авторів і помилявся в своїх висновках, так тільки внаслідок обмежености людського пізнання. І в тих журналах, що на стенді, совісна інформація або більше чи менше мудра розвага. Довірливо й спокійно бере їх людська рука. І, уявіть собі, ви підсуваєте цій руці фальшивку.

— Що?

— Фальшивку. Так-так. Цей журнал — одна фальшивка. Все спрепароване. Невигідні для режиму факти промовчано зовсім, другі піднесено, уяскравлено. Це ж суцільна пропаґанда, щоб ввести в блуд тих, хто не знає дійсности. Чому не напишуть вони про злидні і голод мільйонів, про нуждені ліп'янки й нори, про хуліганство?

— І ми висилаємо такий журнал туди. І ми не пишемо всього про свою країну.

— Але ж...

— Пождіть. І ми маємо ґенґстерство, корупцію! І в нас не все світло. У нас великі расові проблеми... Ви знаєте Літтл Рок? Ви знаєте...

Очі модерної Бічер Стов запалахкотіли пуританським завзяттям, її мова ринула нестримно, все далі й далі химерними закрутами людського незнання. Чужинець у раю замовк, вражений цим завзяттям. Невже ж це те саме — спорадичне ограблювання ґенґстерами і систематичне ограблювання населення державою на протязі десятиліть? Невже ж можна порівнювати вибухи неминучого расового тертя, що їх знає багато країн, що їм протидіє з усією рішучістю держава, невже ж можна порівнювати це з масовим народовбивством, винищенням цілих народів, виморенням голодом непокірних саме в почутті расової вищости і нетерпимости до інородців? Невже ж справді оті святині науки мають стати прямими органами пропаґанди цього жахливого ладу, що його здійснює „народ-богоносець?.."

Юрба шкільної дітвори влилася в бібліотеку в радісному, передвакаційному настрої. Надійшов задуманий юнак. Мабуть, випускник, перед останнім іспитом. Зупинився біля стенду з журналами. Що це? Не бачив ще. ЮССР!

Присів з журналом. Зачитався надовго, видимо заінтересований. Вибігла гамірлива дітвора. А він ще сидить і читає. Як чудово! Є вже така країна. Там освіта даром. Ось які величаві університети. Платні вакації, дармові курорти... Модерні будівлі. Там ніхто не турбується рецесією, безробіттям. Там...

Де? Де є така країна? На всьому земному просторі даремно її шукати! Але хто повірить у це? Читати баєчки про нову Утопію куди приємніше...

Ю. Студинський

„НАЦІОНАЛЬНА КАТАСТРОФА"

Мюнхен. — Ви здивовані будете, Шановні Читачі, прочитавши допис із Німеччини під таким страшним заголовком. Але, направду, ціла Німеччина забула в останніх тижнях про всі найважливіші політичні справи, а жила тільки футбольними змаганнями в Швеції. Як відомо, в тій країні відбувався Міжнародний Футбольний Турнір. Кожну перемогу німецької дружини запивало ціле населення сотками тисяч літрів пива та вина. По перемозі над Арґентиною й Югославією німецький нарід шалів, а ремісові гри з іншими народами сприймав принаймні з спокоєм. Аж сталася „національна драма": кілька днів тому дружина Німеччини програла в користь Швеції. Чи мадярський суддя був несправедливий, чи шведи показали себе кращими грачами, ніж німці, все це не мало ніякого значення. П'ятидесятимільйоновий нарід Західньої Німеччини переживав найгостріше почуття та пригноблення. А коли вчора прийшла вістка, зрештою передавана телевізією і радіопрограмами, про перемогу Франції над Німеччиною з рахунком 6:3, похнюпили свої голови німці без огляду на політичну приналежність чи на стать. Коли я заявив моїй господині, що Німеччина програла в користь Франції, ця жінка, яка не цікавиться жадною політикою, а має тільки одну журбу, щоб її дочка не вийшла заміж за євангелика, сказала, подаючи мені снідання: „Яка я щаслива, що вчора не бачила телевізії". Це — не окремий випадок.

Німецькі „патріоти", реваншуючись за перемогу Швеції над Німеччиною, зірвали в Аахені шведський прапор, який повівав на майдані кінського турніру, що є, як звичайно в Німеччині, не тільки найбільшою спортовою сенсацією, але й найелеґантнішим спортовим змаганням, де людина і кінь об'єднуються в одно, щоб перемогти.

Але були й інші німці. Один із найвизначніших диріґентів Мюнхену, у якого я перебував як гість, прийшов додому з такими словами: „Який я щасливий, що шведи нас побили, бо в Німеччині постало таке божевілля, що, якби ми перемогли, був би хіба встановлений „національний день перемоги".

І справді, в останніх двох тижнях німецьке населення не реаґувало на напад большевицької юрби на німецьку амбасаду в Москві, зовсім не цікавилось питанням атомового озброєння німецького війська і забуло про всі ‚фольксбефраґунґен', тобто про плебісцити в поодиноких краях щодо вивінування німецького війська в атомову зброю. Це питання має вирішити в найближчих тижнях найвищий німецький суд.

Німеччина забула також про вибори до крайового сойму найбільшого німецького краю — Північної Надренії і Вестфалії, що відбуваються під гаслом за чи проти атомової зброї. А цей край дає найбільшу кількість послів, отже вибори мають показати, чи прилюдна опінія підтримує політику Аденауера. Навіть бундестаґ перетворився у загальне віче в зв'язку з цими виборами. Такого крику й метушні ми ніколи не бачили ще в німецькому парляменті. І коли союзний міністер Блянк сказав соціялістам, що вони грають на інстинктах черні в Надренії й Вестфалії, зчинився такий гамір, що здавалося бундестаґ вилетить у повітря. Але це було помилкове враження. Думаємо, що всі німецькі посли, без огляду на те, до якої фракції вони належать, обговорювали вдома з своїми дружинами і дітьми найактуальнішу справу: хто виграє футбольний турнір в Швеції? Зрештою, якщо спорт не об'єднує народів, то не об'єднує народів, і музика. Колись у Варшаві ми були свідком, як французький амбасадор вийшов із залі під час Шопенівського концерту, коли польський промовець забув згадати, що в крові Шопена плила не тільки польська, але й французька кров.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

Теодор Мацьків

ЩЕ ПРО КАТЕДРУ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ЗДА

У справі заснування катедри українознавства при одному з американських університетів появилися статті проф. Р. Смаль-Стоцького, п. Степана Горака, проф. Л. Шанковського та проф. К. Меннінґа.

Проф. Р. Смаль-Стоцький зазначив, що з уваги на мінімальну фреквенцію українських студентів, оплачування такої катедри є нераціональне.

Проф. Л. Шанковський, признаючи цю „Ахіллеву п'яту", старався доказати, що навіть мінімальне число студіюючих не повинно бути арґументом проти заснування катедри за українські громадські гроші. Він пише: ...„Завдання катедри українознавства при одному з американських університетів ми не бачимо в організуванні курсів українознавства, катедра, обсаджена фаховою силою, повинна розгорнути широку наукову працю з ділянки українознавства (тобто української історії, літературознавства, української економіки, історії розвитку української політичної думки, чи теж українського націоналізму), з якої користали б широкі американські кола. При такій катедрі повинен, наприклад, існувати науковий український журнал, повинні видаватися наукові праці професорів, доцентів, асистентів, а теж вартісні семінарійні праці студентів, звичайно англійською мовою, при чому такі видання повинні розсилатися до всіх університетів і високих шкіл шляхом обміну, заповнюючи, таким чином, існуючу прогалину в ділянці американської науки українознавства".

Ідея і плян подивугідні, але нехай мені буде вільно спитати проф. Шанковського, чи одна фахова сила фізично змогла б хоч частинно перевести задуманий плян при катедрі українознавства, рямці діяння якої далеко переходять її засяг, і тому треба б радше говорити про заснування українського наукового інституту як катедри.

Одначе, почнімо від основного питання, а саме: що є метою кожної катедри у високій школі? Думаю, що її метою є дати фахове знання студентові, що студіює дану дисципліну. Публікація наукових праць — самозрозуміла. Консеквентно метою катедри українознавства повинно бути саме організування стислих курсів української філології, літератури, історії та інших предметів, потрібних для вивчення цієї дисципліни, щоб виховати україністів чи знавців Східньої Европи, як далеко ці студії зв'язані з катедрою українознавства.

В усіх університетах у всіх ліберальних краях, в американських зокрема, прийнято, що коли є відповідне число студентів, які хочуть студіювати якусь нову дисципліну, то університет сам дбає про організацію такої катедри. Це незаперечний факт, що коли Колумбійський університет відкрив катедру української мови для кандидатів, що працюють для „мастер" та докторських наукових ступнів, а число таких кандидатів справді мале, то можна вірити, що він напевно подбає і без наших громадських грошей про створення відповідної катедри для української мови і для „андерґраджуейт" студентів, коли такі зголосяться.

Коли ж нема відповідного числа студентів-українців для такої катедри, то уфундування її за 350,000 долярів тільки на те, щоб видавати науковий журнал чи мати фасаду на Колумбійському університеті, як слушно зауважив на основі досвіду проф. Р. Смаль-Стоцький, є річчю нераціональною, є навіть подекуди неповажним ставленням справи.

Ці громадські гроші можна б приєвятити саме на ту ціль, яка лежить на серці не тільки проф. Л. Шанковському, але й нам усім — тобто видавання наукових праць в англійській мові, з яких користали б в першу чергу американські наукові та широкі кола.

Щоб видавати такі наукові праці, не потрібно засновувати катедру українознавства, тут аж проситься згадати, що УНС, наприклад, видав М. Грушевського „Історію України" в англійській мові, накладом Єйлського університету, яка вже зробила і робить свою роботу.

Коли б НТШ дістало хоч одну третину з тієї суми, то можна було б дати можливість тим українським науковцям, що не можуть сьогодні науково працювати, писати наукові праці і саме таким чином заповнити існуючу прогалину в ділянці американської науки про Східню Европу. НТШ має наукове признання у міжнародному науковому світі і напевно зробить те саме, що зробила б катедра українознавства при Колумбійському університеті, коли б наші земляки не пошкодували своїх чеків.

Треба мати на увазі, як це завважує д-р І. Лисяк-Рудницький у своїй статті „Нераціональне планування" („Листи до Приятелів", лютий 1958), що для американця навіть з академічною освітою українська проблема є далека і екзотична. Нашим завданням повинно бути видання солідних наукових праць з ділянки українознавства для американських учених, публіцистів, урядовців різних установ, які слідкують за нами і від яких залежить постава офіційних американських кол, ба навіть широкої громадської опінії.

Користаючи з нагоди, згадаю, що таку катедру українознавства я зорганізував був при Сетон Голл університеті весною 1951 року, і проіснувала вона до 1953 року. Українська мова була оголошувана протягом того часу в університетських каталогах і була на тих самих правах, що й інші чужі мови. Студент, щЬ скінчив курс української мови, діставав 12 „кредитів". На тому курсі викладав я, крім граматики української мови, ще й короткий курс історії України.

Не зважаючи на заохоту в нашій пресі, зголосилося 14 студентів, а закінчило вісім, з чого двоє було англійського походження, а тільки один з нової еміграції.

Заходом цього курсу відбулися в університетській авлі три імпрези з участю знаних українських мистців, одна з яких була передавана через університетську радіовисильню. До речі буде згадати, що дирекція радіовисильні давала до диспозиції безплатно кожної суботи вечером пів години часу на українсько-американські передачі, які я провадив зі студентами до 1952 р. В тому ж році передачу перебрав д-р Т. Крупа, і провадив її, якщо не помиляюсь, до 1956 року.

З уваги на те, що згодом зголосилися кілька студентів американців українського походження, які не могли курсу оплатити, я старався дістати у наших установ стипендійний фонд в сумі тисячі долярів, заявляючи, що готовий передати ці курси, коли хтось зголоситься (бо, будучи істориком, я не претендував бути лінґвістом), однаке нічого з того не вийшло. Фреквенція була мінімальна, і так курс української мови зліквідувався.

Євген Онацький

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Є. Коновальця)

(31)

„За дві-три години покликали мене і розпитували про мої біографічні дати, чого я приїхав до Роттердаму. Я відповів, що мій приїзд мав приватний характер, приїхав я у торговельній справі та маю умовлену зустріч із Новаком, якого й шукав у готелі „Централь". Панове ж різними перехресними питаннями старалися мої заподання збити, але я обстоював на своєму. Твердили, що Новак знаходиться у них і говорить зовсім інакше. Коли я жадав конфронтації, то її відкидали, показували лише валізку, що була відома зовсім схожа на ту, що мав Вождь. Мені подали до відома, що мусять мене задержати, поки виясниться справа, властиво, поки не виясниться, хто я.

„Про подію, що скоїлася, ні словечком не згадували. Навпаки, намагалися викликати в мені переконання, що Вождя вони теж притримали.

„Я пішов до келії, ні на хвилину не припускаючи того, що сталося. Я був певний, що вони придержали Вождя. Роздумував лише над тим, яка могла бути тому причина. Турбувала мене найбільше можливість, що Вождя могли притримати з якимись речами, що він їх був обіцяв привезти Вельмудові. Серед таких думок перечекав я до ранку, маючи надію, що може десь припадково зможу побачити Вождя та впевнитися, що він дійсно тут. Заходила ще можливість, що його речі з готелю забрано, а він сам пішов до міста і нічого про це не знав або виїхав.

„Ранком о год. 9-ій закликав мене комісар Бонтембаль на переслухання. Повторилось знову те саме, з тим, що я зажадав, щоб мене зведено з Новаком, бо інакше я не можу нічого говорити. На це показано мені знімку Вождя: Вождь лежав, вкритий білою скатертю, голова відкрита, очі отворені, на обличчі малювався біль. Перше враження в мене було, що він лежить тяжко хворий у шпиталі. Я зажадав негайно привести мене до Вождя. Поліційний комісар пояснив, що Новак упав жертвою замаху і лежить тяжко хворий у шпиталі, і що я зараз із ним туди віду.

„Коли я почув про замах, у мене виникла негайно асоціяція з Вельмудом. Я сказав, що хочу подати те, що про його справу думаю. Негайно подав я своє дійсне прізвище, прізвище „Новака" і ствердив, що замах зробили большевики, бо Вождь приїздив саме на зустріч із одним українцем із СССР. Я зажадав негайно перешукати всі совєтські кораблі в пристані, наводячи аналогію з Міллером.

„Поліційні урядники поставилися з недовір'ям до моїх заподань. Не могли ніяк зрозуміти, що це — Україна, вкінці назвали смішними мої претенсії перешукувати совєтські кораблі. Так само поставився до мого домагання прокурор, що, на моє жадання, прийшов до мене і категорично відмовився виконати мої домагання.

„О год. 11-ій повезли мене до шпиталю. Там я, однак, Вождя живим не застав...

„Мені стала ясною тепер уся справа. Я ще раз зажадав пошукування за вбивником, який, на мою думку, міг сховатися на кораблі. Я почав докладно розповідати про те тло, на якому виникла справа, щоб викликати серед людей, що провадили слідство, зрозуміння до української справи. Мене запевняли, що все, що слідство вимагає, вже зроблено.

„На другий день, одначе, коли я запитав про вислід ревізії на кораблях, сказали мені, що цього зробити не можна, бо це наразило б торговельні відносини з СССР, хоча дійсно в пристані був корабель від суботи, а у вівторок о год. 18 від'їхав.

„Тепер успів я, на основі різних моментів, що доходили до мене в зв'язку з слідством, скласти собі образ подій, що відбулися попереднього дня. Поліційні урядовці, одначе, відмовлялися подавати мені будь-які дані, хоча я того настирливо домагався... Побачив я між поліційними урядовцями чоловіка, подібного до Вельмуда. Я взяв його знімку і з поліційним урядовцем почав обходити льокалі, де могли перебувати Вельмуд чи Вождь. Скоро ми ствердили, що перед полуднем дійсно такий чоловік був у кількох льокалях, де служба його точно описувала. Опис був згідний з дійсним виглядом Вельмуда, з його мовою, поведінкою. Ми ствердили, що Вельмуд від 9 год. ранку був у трьох льокалях при головному бульварі. Тому, що рух у льокалях у цей час був майже ніякий, служба могла легко звернути увагу на цього гостя, тим більше, що це був чужинець, який слабо володів німецькою мовою.

„У льокалі, до якого прийшов Вельмуд о год. 9, зізнали два кельнери-свідки, що він замовив собі каву і морозиво, посидів з годину і, заплативши, відійшов. Був елегантно вбраний, без плаща і капелюха, під лівою рукою мав два пакети. Ці пакети перепаковував. Кельнер це собі точно пригадує, бо, перепаковуючи, просив гість у нього папер, а що кельнер такого не мав, радив йому взяти часопис, який то гість купив у кольпортера, що зайшов до льокалю. По десятій годині гість, заплативши, відійшов.

„Ствердили ми, що тотожний з описом осібняк заходив перед 11-ою годиною до другого льокалю, кілька кам'яниць далі в напрямку каварні „Атлянта" — до льокалю перед ратушем із годинниковою вежею. Він мав під однією рукою пакет розміру пуделка до черевиків, завинений у газеті, а в другій — рукавички... Замовив собі лімонаду і спокійно ждав на терасі, приглядаючись прохожим на вулиці. У льокалі, крім нього, були один-два гості. Звернув на себе увагу мовою і тим, що часто дивився на годинник ратушевої вежі, ніби когось нервово ждав. За кілька хвилин перед 12-ою заплатив і вийшов.

„Подібно зізнали й два кельнери в каварні „Атлянта"...

„Для мене обставини події були вияснені, велику трудність для дальшого слідства робила, одначе, незорієнтованість поліції в українських справах.

„У четвер по полудні приїхала з Риму дружина Вождя. Я в товаристві двох поліційних урядовців виїхав назустріч. Поліційні урядовці негайно почали допитувати. Дружина Вождя ствердила, що Вождь, виїжджаючи, казав, що їде на зустріч із чоловіком з Східних Українських Земель (СУЗ). Полковник казав їй також, що той чоловік мав приїхати товаровим кораблем. Рівнож оповіла, що Вождь привіз із попередньої зустрічі цигарки та цукорки. Пані Коновалець сказала теж, що назустріч їй мав вийти М. Селешко та принести гроші.

„Ця згадка про гроші дала, мабуть, підставу поліції, а властиво журналістам, що цікавилися кожною дрібницею, писати, що Вождь мав дістати гроші від Валюха.

ПОХОРОН КАПІТАНА-ЛЯЙТЕНАНТА СВЯТОСЛАВА ШРАМЧЕНКА

В суботу, 28-го червня українська громада у З'єдинених Державах провожала на місце вічного спочинку свойого бойового адмірала української державної воєнної фльоти капітана-лейтенанта Святослава Шрамченка, який помер ненадійно від серцевого удару в понеділок 23-го червня 1958-го року у Филаделфії. Попереднього дня, у п'ятницю, 27-го червня ц. р. відбувся парастас в каплиці похоронного заведення Марії Масевич при величавому здвизі українського громадянства. Парастас відправив митр. прот. о. Іван Савчук у сослуженні о. К. Даниленка-Данилевського. Зорганізовано прийшли ветерани українських армій із своїми прапорами, щоб попрощати врочисто свойого бойового товариша. Похоронну промову виголосив о. Савчук. Від всього воящтва і товаришів зброї, як і від приятелів Покійного промовив голова Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці д-р Володимир Галан, підкреслюючи ті надзвичайні прикмети вояка і людини, що ними визначався покійний наш високий морський старшина.

Похоронні відправи в суботу започатковано перенесенням тіла Покійного до Катедрального Храму св. Володимира Великого. В цьому прегарно розмальованому в українському стилі храмі Службу відправив о. І. Савчук, дияконував о. С. Щадинський. Співав хор під управою досвідченого дириґента проф. Бутовського. В перших рядах побіч відкритої труни з покійним капітаном-лейтенантом у повному парадному білому мундирі із усіма військовими відзначеннями сиділа рідня Покійного: його Дружина і син Ростислав, студент університету, як теж швагер із ріднею. З другого боку сидів найвищий репрезентант того українського уряду, під прапором якого боровся Покійний, Президент Української Народної Республіки д-р Степан Витвицький і представники українських комбатантів із д-ром В. Галаном у проводі, як теж представники організацій і установ. В церкві прощали Покійного о. Щадинський і парох митр. прот. о. Савчук, підкреслюючи Його великий патріотизм і відданість ідеям незалежности українського народу. Покійний капітан-лейтенант Шрамченко був не лише заслуженим комбатантом української державної воєнної фльоти, не лише автором-спеціялістом різних праць з ділянки морського воєнного діла, але теж надзвичайно товариською, високоморальною і громадською одиницею. Він ніколи не клав ніякої уваги на партійні різниці, він завжди старався підтримувати ті моменти, підкреслюючи все те, що нас українців об'єднує в боротьбі за нашу державність. Тому теж у нього було стільки приятелів, які любили слухати його барвних оповідань із цікавих життєвих подій.

Після Богослуження похоронний похід переїхав до місцевости Савт Банд Брук, де саме будується величава Церква-Пам'ятник, і де закладено цвинтар для заслужених українських громадян. Святочні відправи з Панахидою відправив Архиєпископ Мстислав в сослуженні священиків. Архиєпископ Мстислав виголосив теж прощальну промову над могилою. Від уряду Української Народної Республіки промовляв Президент Степан Витвицький. Прощали теж гарячими словами Покійного його близькі друзі.

На далекій від української землі, для якої Покійний своїм знанням і своєю кров'ю старався здобути найбільшу цінність, державну незалежність, на американській гостинній землі спочило тіло ще одного воїна за Україну. Його могила нагадуватиме завжди всім тим, хто українського роду, про змагання України стати вільною державою в колі вільних держав.

Т.

Ця мала українська докторка Кохно...

Серед української еміґрації установився добрий звичай відмічати успіхи наших студентів та науковців, і таким чином мати на обліку досягнення і зміни серед нашої еліти.

Тому треба занотувати і великі досягнення однієї з небагатьох жінок-науковців, відомої багатьом з нашої громади, активної і енерґійної д-р Катерини Кохно. Д-р Кохно зробила докторат ще на Українському Вільному Університеті в Мюнхені, а пізніше мусіла наново стверджувати свій науковий стаж в Америці, на Колумбійському університеті в Ню Йорку. Тепер вона працює на „Ґрадюейт Скул" в стейтовім університеті, на факультеті освіти, у відділі міжнародної освіти. Одночасно д-р Кохно викладає також і в Сити Колледж в Шикаґо, та в Головній кватирі 5-ої армії для офіцерів.

В Шикаґовському університеті, де студіюють багато учителів і професорів вищих шкіл з Індії, з Пакістану, Цейльону та інших країн Азії, доктор Кохно провадить з цими педагогами семінари та дає їм виклади про совєтську освітню систему, яку вона знає не тільки з книжок, але й з гіркої пам'яти власного дитинства, дитинства дочки „репресованого" Це дуже важне, бо вона може не тільки подати діяграму і точний список предметів різних шкіл в совєтах, але також і пояснити науковцям, людям часто наївним у політиці, що саме ховається за совєтською освітньою системою, за пишними фразами і широкими гаслами комуністів.

Д-р Кохно завоювала собі таке становище серед наукової еліти Шикаґо і здобула такий престиж, що вона була делеґована університетом на дискусію журналістів про совєтську освітню систему, яка відбулась в Університеті Нордвестерн. Там вона виступала як один з головних доповідачів і її 30-хвилинна доповідь передавалась через три радіомережі, в тому числі і через ЕН-БІ-СІ. Другим доповідачем на цій дискусії був відомий експерт совєт. справ при газеті Ню Йорк Таймс, Гаррі Шворц. Тема дискусії була „Юнайтед Нейшенс: ТУ МОЛД Ю. Н.", і присутніх на ній було понад 400 осіб, не враховуючи слухачів 3-ох радіостанцій. Крім Вищих шкіл д-р Кохно виступає також з викладами на зборах різних громадських американських організацій, як „Бизнес енд Професіонел Вімснс Клоб", де д-р Кохно говорила на тему „Україна в минулому і сучасному" а також на зборах батьків при Юнітарній церкві на тему „Совєтська освіта".

Звичайно, що така активна діяльність дає їй змогу і нагоду говорити про українські справи, про національну політику СССР, про національне питання і взагалі з'ясовувати і висувати низку питань, які звичайно „експерти совєтських справ" перед американською громадкістю ставити уникають, а які американська публіка повинна зрозуміти, бо це є і в інтересах збереження Америки, а не тільки України.

З весняного семестру д-р К. Кохно почала також виклади на вечірніх курсах Сити Калледж в Шикаґо. На вечірніх курсах, бо вдень її все можна бачити в її бюрі в університеті на конференціях з професорами азійських країн, і дивно і приємно дивитись, як сивобороді професори уважно слухають і пильно розпитують нашу молоду, біляву „пані-доктор" Катерину Кохно, яку вони за своїм звичаєм переіменували у „Кочно".

Коли один з шикаґовських українців чекав у якійсь справі на д-р Кохно в університеті, йому трапилось чути розмову між індійським професором у вузеньких білих штанях і довгому жупані, трохи подібному до наших, та якимсь іншим джентелменом із Сходу, з великими чорними очима і тюрбаном на голові. Вони проходили, заглиблені в розмову, і наш українець почув, як джентелмен у тюрбані, видимо, як незаперечний довід, сказав, „Але ця мала українська докторка сказала..."

Що саме „літтл Юкрейнісн" говорила, слухач не міг розібрати, але ясно було, що слова д-р Катерини Кохно мають вагу і авторитет доброго фахівця серед учителів і професури, які вчаться на Міжнародному Відділі освітнього факультету в університеті Шикаґо.

Л. І.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

НОВІ ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ ДО ВИСОКИХ ШКІЛ

Міністерство високої освіти СССР затвердило нові правила приймання до високих шкіл. Як і минулого року, в першу чергу прийматимуть осіб, що не менше як два роки працювали в промисловості чи сільському господарстві і добре себе зарекомендували на роботі. Це право поширюється також на демобілізованих з рядів армії і фльоти. Учасників останньої війни прийматимуть до високих шкіл поза конкурсом. Для згаданих вище категорій осіб виділяється в школах до 80% місць. Визнано за недоцільне зберігати інші пільги, і тому, починаючи з цього року, касується пільги позаконкурсового приймання до шкіл абітурієнтів середніх шкіл, нагороджених золотими й срібними медалями, а також „відмінників". Усіх їх будуть приймати на загальних підставах, тобто з обов'язком складати всі встановлені правилами вступні іспити. Іспитові комісії з кожного предмету мають складатися не менше як з двох екзаменів. Новиною є ще й те, що до складу комісій, які вирішують справу про зачислення студентів, будуть входити представники партійних, комсомольських і профспілкових організацій.

КАРНЕҐІ ГОЛЛ В НЮ ЙОРКУ ВРЯТОВАНИЙ

Ню Йорк. — В липні 1956 року президент Мірмор Рілти Корпорейшен Луїс Дж. Ґлікман повідомив був, що він купив за $5,000,000 славну будівлю „Карнеґі Голл", і на тому місці думає збудувати 40-поверховий хмародер за $22,000,000. Він мав вимову, що до 30-го червня ц. р. зможе відкликати договір купна, і тепер він так зробив, бо не хотів допустити до того, щоб філармонічна оркестра була позбавлена залі, в якій вона дає концерти, бо залю Карнеґі треба б було зараз розбирати. Ґлікман має вже кількасот тисяч долярів витрати в зв'язку з цим зліквідованим „бизнесом".

● Департаментова крамниця Мейсі в Ню Йорку, відзначаючи 100-річчя свого існування, вночі над Гудсоном влаштувала ґрандіозний фоєрверк, що тривав 30 хвилин. Над рікою злітали вогнисті кулі і калейдоскопи. Цей фоєрверк коштував Мейсі 40,000 долярів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бофало, Н. Й.

Вистава „Майської ночі"

Драматичний Гурток Спілки Української Молоді Америки, Осередка ім. Лесі Українки в Бофало з успіхом поставив 22-го червня ц. р. в Укр. Домі „Дніпро" відому комедію в 3-ох діях Т. Устенка-Гармаша (за М. Гоголем) — „Майська ніч". Це вже вдруге повторено ту веселу виставу в самому місті Бофало на вимогу нашої публіки. Треба відмітити, що наш драмгурток відіграв її також і в сусідньому містечку Велланд (Канада).

Наша громада та сумівська молодь, а зокрема її актив, повинні бути вдячні п. А. Антонишиному, невсипущому й працьовитому режисерові, який зумів за такий порівняльно короткий час, підготовити й поставити таку гарну побутову штуку.

Українська громада міста й околиці, а зосібна наша молодь, була одушевлена не тільки доброю грою аматорів, але також прекрасною декорацією сцени, що її до найменшої деталі фахово виконав артист-маляр п. А. Антонишин. Глядачі мали змогу побачити красу українського села з його чепурними, розлогими деревами та садками. Чудові краєвиди, що на них посилало своє золотисте проміння сонце. Широкі левади й просторі лани пшениці, до яких гордо всміхались зірки й блідолиций місяць. Гучні та часті оплески присутніх, були найкращою вдячністю й для режисера драмгуртка п. А. Антонишина й для окремих аматорів, які вміло справились зі своїми ролями.

З приємністю відзначуємо, що увагу глядачів полонили добірні, стилеві одяги, танки та співи. Дуже миле враження залишили по собі русалки, що вивели свої танки з відьмою. Гарно зарепрезентувались гуртові сцени дівчат і парубків в народних строях. Можемо без перебільшення сказати, що драмгурток зробив великий крок вперед. Побажаним було б, якщо б режисер і аматори, зревідувавши свою думку, і по можливості, поставили в найближчому майбутньому якусь п'єсу із визвольної боротьби України. Думаємо, що така п'єса на часі, а репертуару на цю тематику не бракує.

Участь у виставі брали: В. Петрівський — в ролі Явтуха Макогоненка, Т. Чмола — Левко, Леся Гуґель — Галя, К. Бурда — Пріська, П. Перцак — писар, Ф. Плотиця — Каленик, Р. Сидуляк — Опанас, А. Хутко — Панночка утоплена. Фортепіяновий супровід належав до рук п-ні О. Чмоли. Русалки: І. Кравець, Анна й Марійка Гелецькі та А. Щавінська. В ролі відьми виступала Я. Залінська. Танки виконала танц. група О. СУМА. Чистий дохід з вистави Управа Осер. СУМА призначила, як свій дар на побудову парохіяльної школи при Укр. Кат. Церкві ім. св. о. Николая в Бофало.

М. Па-н

Ленсінґ, Миш.

Українське Т-во Культури при Мишиґенськім Стейтовім Університеті

Ініціятивний гурток українських студентів і інтелектуалістів при МСУ за ініціятивою п. Зеновія Л. Мельника і проф. д-ра Михайла Овченніка заснували Українське Товариство Культури. До управи товариства увійшли: Зеновій Л. Мельник — голова, Михайло Овченнік — містоголова, панна Соня Керелюк — секретарка і С. Білан — скарбник.

Товариство поклало собі за ціль плекання української культури серед членства, а також правдиве насвітлювання всього українського життя серед культурно-наукового американського середовища.

Українці беруть участь в Інтернаціональному Фестивалі

Українські студенти при Мишиґ.-Стейт. Університеті в Ленсінґу, Миш., взяли активну участь в Інтернаціональному фестивалі при місцевім університеті. 10-го травня місцеві студенти під проводом членів управи влаштували показ української культури, де професори, студенти і гості мали нагоду захоплюватися українськими вишивками, різьбою, керамікою, а особливо писанками. Відвідувачі цікавились Україною, її багацтвом, шкільництвом та економікою. Відповіді на питання давали студенти, а також вручено відвідувачам листівки про Україну.

Запрошені були студенти з Анн Арбор А. Микитченко, О. Біланюк, Я. Цісарук, М. Лебедович і Л. Зелений; з Дітройту, Л. Лебедович, з Ленсінґу С. Забродська. Вони дали тричі показ українських танків, за що були нагороджені бравурними оплесками і були визнані найкращими із 73 національних груп, що брали участь в фестивалі. У влаштуванні показу української культури допомогли студенти пп. О. Стельмах, Л. і М. Дідушок із Дітройту та Оксана Мельник з Е. Ленсінґу, які привезли експонати на виставку та допомогли їх розмістити. Слід відмітити студенток Соню Керелюк і Є. Курилюк, які вміло інформували відвідувачів. Виставка експонатів здобула загальне похвальне признання.

Степан Ільницький

Замість вінка на могилу
бл. п. судді АНТОНА РАКА,
складає
український хор „ДУМКА" в Ню Йорку
$ 15.00
на Українських Інвалідів.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „ВЕСЕЛКА".

СПИСОК Ч. 28.

	Передплата	Пожертва	Разом
А. М. Боднар, Корона	4.00	1.00	
М. Кулицька, Шикаґо	4.00	1.00	
І. Марущак, Шикаґо	4.00	1.00	
Ю. Мазурик, Ню Йорк	4.00	1.00	
Д. Свідрак, Бриджтон	4.00	1.00	
Д. Миськів, Шикаґо	8.00		
І. Голик, Берклі	5.40		
В. Шевчук, Бріджпорт	5.00		
І. Свищ, Питсбурґ	4.40		
Р. Дяків, Филаделфія	4.00		
Н. Н.	4.00		
І. Василакі, Палатін	4.00		
В. Матрипула, Шикаґо	4.00		
І. Кепша, Рарітан	4.00		
В. Пристасцький, Едмонтон	4.00		
Д-р А. Базар, Торонто	4.00		
Л. Божемська, Тінек	4.00		
Акад. Божої Матері, Стемфорд	4.00		
М. Тимюк, Балтимор	4.00		
Р. Стельмах, Балтимор	4.00		
М. Токар, Рачестер	4.00		
К. Борисенко, Шингапл	4.00		
К. Гадзевич, Гартфорд	4.00		
І. Отчич, Карнеґі	4.00		
А. Ярош, Ріґо Парк	4.00		
М. Кузьма, Гартфорд	4.00		
Я. Потим, Вокіша	4.00		
В. Січкович, Шикаґо	4.00		
Н. Роговський, Ірвінґтон	4.00		
З. Маркович, Филаделфія	4.00		
І. Федитник, Гартфорд	3.00		
Р. Новак, Шикаґо	3.00		
Д. Николенко, Челсі	2.00		
Я. Томич, Ютика	2.00		
М. Рудницький, Дітройт	2.00		
Р. Павлічка, Рачестер	2.00		
Г. Шерстюк, Бостон	2.00		
Х. Качан, Торонто	2.00		
М. Турчманович, Ст. Пол	2.00		
В. Мельникович, Понґстави	2.00		
М. Петрицький, Гартфорд	1.22		
Д. Сорока, Вашинґтон		2.00	
Разом	$ 150.02	$ 7.00	$ 157.02
Раніше проголошено	$ 4,949.10	$ 2,566.20	$ 7,515.30
Разом все	$ 5,099.12	$ 2,573.20	$ 7,672.32

... і сховала домовина світлі поривання,
як несли його ховати в далекій країні...

Несподівана смерть у Филаделфії, у вівторок, 24/11 червня 1958 р.,

св. п. Святослава Олександровича
ШРАМЧЕНКА

бувшого довголітнього Голови Української Громади в Ченстохові (Польща), тяжко засмутила в Шикаґо бувших її членів.

У неділю, 29/16 червня 1958 р., в Українському Православному Катедральному Соборі св. Володимира в Шикаґо, бувші ченстоховяни: М. Клепачівська, полк. В. Чабанівський, О. Врублівський, сотн. Б. Шевченко з дружиною, Г. Вигінна, Т. Тимцюракова, а також військові Побратими на чолі з ген. Омеляновичем-Павленком, та багато Друзів і Знайомих Небіжчика, спільно з парафіянами Собору, — молилися за спокій душі Померлого. Панахиду відправив о. Митрофорний Протоієрей Ф. Білецький при співі хору „Боян".

Осиротілим: Вдові Покійного — Марії Олександрівні і Синові — Ростиславові Святославовичу висловлюють усі глибоке співчуття в Їхньому великому горі.

КОНСТАНТИН і МАРІЯ КЛЕПАЧІВСЬКІ
Д-р ЮРІЙ і СОФІЯ ФЕЩЕНКО-ЧОПІВСЬКІ

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Спорт

Юньйори УСК „Ню Йорк" мистцем 1-шої Ліги

Юньйори „А" — Кольсман 2 : 1 (1 : 0)

В неділю, дня 29-го червня 1958 року, команда юньйорів УСК-у „А" розіграла свої останні змагання за мистецтво 1-шої Німецько - Американської Ліги із сильним противником Кольсман та виграла ці змагання у відношенні 2 : 1 (Противник добув ворота із карного копу). По цій виграній юнаки УСК-у здобули мистецтво 1-шої Ліги та закваліфікувалися до фінальних змагань за мистецтво юньйорів цілого Німецько - Американського Футбольного Союзу, визначених на неділю 6-го липня 1958 р. на грищі Метрополітан Оваль із мистцем юньйорів Оберліги — Готші. У змаганнях із Кольсман наші юнаки оказали кращу техніку, скорший біг та швидку орієнтацію. Вони — юньйори — що віком своїм дійсно заслуговують на цю назву, виказали при цьому гарну спортову поведінку, що принесла їм від чисельно зібраних глядачів (понад 200) та від усієї спортової верхівки Нім.-Ам. Союзу належну оцінку. Ворота здобув 15-літній В. Каздоба. Усі змагуни грали дуже жертвенно та згідно з правилами так, як „книжка пише", тому й годі тут когось спеціяльно вирізнити. Склад наших юнаків: О. Ховайло, Ю. Коваль, М. Катинський, Я. Кульба, Ю. Реннер, А. Шолудко, В. Танчак, П. Городиський, М. Гура, В Каздоба, В. Шмотолоха, І. Попович. Опікуни юнаків, пп. Б. Василишин та Ст. Качмарський. Жаль, що бракувало у цю неділю короля стрільців наших юнаків, В. Гноя, що тепер переходить заправу на пластовому таборі.

І. С.

Загальні Збори УСК-у Ню Йорк

Одинацяті з черги Звичайні Загальні Збори Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку відбулися дня 21-го червня 1958 року. Велика кількість присутніх членів Клюбу та поважне число гостей приявних на Зборах були доказом, що Клюб здобув собі належне місце серед нашої зорганізованої громади у Ню Йорку, та що наше громадянство щораз то більше цікавиться діяльністю Клюбу, радіючи його успіхами, а болючи його невдачами.

Звіти уступаючої Управи виказали дальший ріст Клюбу, охоплюючи не лише ланку копаного м'яча, але також і другі ділянки спорту, як відбиванки, столову сиківку, а навіть так мало тут в Америці популярну ділянку, як легка атлетика. Дуже відрадним явищем уважають ту обставину, що Управі Клюбу повелося зорганізувати в кількох командах копаного м'яча нашу шкільну молодь, тим самим бодай до певної міри охоронивши її від впливів питомих великому містові. Хоча звітовані досягнення були поважні, то все таки над Загальними Зборами домінував ще свіжий спомин про недавні невдачі на зеленій мураві, а з тим покищо відсунуті на дальший лян мрії про вхід до екстра кляси, оберліги.

Збори майже вповні перевибрали попередню Управу, додаючи до неї кількох нових людей, щоб в цей спосіб мати змогу перебороти усі трудноші, що стоятимуть перед Управою у біжучому сезоні.

До Управи Клюбу ввійшли такі особи; мґр. Гаврилюк М. — голова, Кульба В. — 1-ший місто-голова, Черник М. — 2-ий місто-голова, Клим Я. — секретар, Шевченко Віктор — 2-ий секретар, Лисняк Євген — касієр, Ссрант Василь, Кудрик Осип, Василишин Богдан, Качмарський Степан, Попович Петро, Ликтей Юрій, Цмайло Іван, Ференц Петро, Григорович Микола, Комарницький Роман — ланкові поодиноких команд та провідники поодиноких ділянок спорту. Ляхович Ольга — референтка жіноцтва, Гірка Олександер, Захарчук Ігор, Ссрант Іван, Дячишин Михайло, Костюк Володимир, Криштальський Ярослав, Зазулькевич Володимир та Дрогобицький Михайло — члени Управи та референти поодиноких відділів Клюбу. Контрольну Комісію очолив дир. Конашевич Степан, Голюка Володимир та Винник Іван — члени. До Товариського Суду вибрані д-р Михайлів Володимир — голова, Скоробогатий Роман та Білан Ол. — члени.

Завданням нововибраної Управи буде закінчити те, чого у минулому діловому році не пощастило осягнути, а саме, довести нашу футбольну одинацятку до її найвищої мети, до „оберліги". Дальшим завданням Управи буде дбати про розвій та плекання інших родів спорту, присвячуючи свою повну уагу нашому доростові, що на ньому буде згодом лежати відповідальність за успішний розвиток нашого Клюбу.

Д-р І. Ссрант
пресовий референт

Загальні Збори УСК „Чорноморська Січ" в Нюарку

Піонерська праця в розвитку спортової секції „Чорноморської Січі" в Нюарку пророблена і спортова діяльність стала тут уже дійсністю. Таке переконання зродилося в мене, під час останніх Загальних Зборів тієї секції в п'ятницю 13-го червня 1958 р.

Сьогодні пекучою проблемою є, закріпити існуюче та поширити його. Об'єктивні дані у формі охочих до праці людей : старших і молодших існують, так само і матеріяльні ресурси можуть бути до диспозиції, чи то у формі індивідуальних чи організаційних датків.

Звіти уступаючих членів Управи були короткі, але річеві: 500 долярів готівки в касі, 103 активних члени, а вкінці 2 активні футбольні команди, з яких перша добула третє місце в табелі своєї Ліги, а друга — здобула перше місце, факти, що значать дуже багато, якщо зважити, що ця секція фактично діє не цілих два роки. І серед членів, а головно серед змагунів переважають дійсно молоді люди.

І в звітах і в дискусії всі одноголосно ствердили неминучу конечність поширити працю серед сеньйорських дружин, але рівночасно конечно і рішуче створити молодечі команди і в копаному м'ячі і в інших ланках. Якщо зважити факт, що 3-ох молодечих чолових змагунів німецького клюбу в Елізабет є українського походження та що УСК Ню Йорк має серед своїх змагунів молодечих команд (і то без сумніву дійсно талановитих) аж 6-х з Нюарку, тоді можна сподіватись, що і в Нюарку досить молоді, її треба тільки зорганізувати і вести.

З такими думками і плянами на майбутнє рішилися залишитися давні члени Управи в новій Управі, під такими гаслами дали свою згоду працювати і нові люди.

Остаточно нова Управа оформилася так: Кобільник С. — голова, Савицький І. — містоголова, Стебельський М. — секретар, Хамуляк Іван — оргнізаційний референт, Колісник П. — скарбник, Карпентер М. — імпрезовий референт, Сенюта Ів. — стукпук, Р. Філінський — шахи та Л. Блонарович — відбиванка. Контрольна Комісія: пп. Я. Я. Гайвас, д-р Андрушків та Л. Блонарович.

Гідним уваги є деталь, що присутні (коло 50 осіб) одноголосно приняли пропозицію проф. Андрушкова вислати 10 долярів на Український Вільний Університет та 10 долярів на видання Енциклопедії Українознавства. (іх)

Бюро погоди передбачає спеку на південному сході

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в місяці липні в південно-східніх стейтах цієї країни буде вища від нормальної температура, це значить, що буде в більшій частині спека. В північно - східній частині краю буде нормальна літня теплота, а в північних і західніх стейтах має бути температура холодніша від нормальної. Найбільше дощів має бути в північних і північно-західніх стейтах, найменше в східніх і південно - західніх стейтах. В інших районах мають бути нормальні для літньої пори атмосферичні опади.

Гувер проти промисловця Сайруса Ітона

Вашингтон. — Директор Федерального Бюра Інвестиґацій Дж. Едґар Гувер надрукував редакційну, підписану своїм прізвищем, статтю в Бюлетені ФБІ за місяць липень, в якій заявляє, що американська аґенція, що дбає про здійснювання законів, має за собою такі успіхи, які заперечують твердження, що ФБІ діє так само як німецьке ґестапо. Гувер висловив жаль з того приводу, що знаходяться такі нечисленні особи, які свідомими перекручуваннями та навмисними образами очорнюють і знеславляють добру славу урядової аґенції, яка обороняє демократизм, поборюючи всякі тоталітаризми. Гувер не назвав жадного імени, але його виступ був проти клівлендського мільйонера Сайруса Ітона, який любить брати участь в тих конференціях, де хвалиться поступовість і миролюбність Москви. Ітон недавно сказав був, що ФБІ діє подібно, як ґестапо.

Нюйоркські республіканці підтримують Рокфеллера, як кандидата на губернатора

Ню Йорк. — Нюйоркські республіканці громадно підтримують Нелсона А. Рокфеллера на кандидата на губернатора. Це виявилося на прийнятті, на якому був Рокфеллер. На це прийняття прислав депешу голова повітової республіканської організації хворий Томас Дж. Каррен, в якій заявив, що його повіт віддасть всі 80 голосів на Рокфеллера, якщо прокуратор Пол В. Віллямс не схоче кандидувати.. Велика більшість присутніх спонтанно оплескувала цю депешу, опісля цього окремі промовці заявили, що Нелсон Рокфеллер є їхнім провідником. Едвард Ківотіс поставив внесок, щоб виконний комітет вже в найближчому часі затвердив кандидатуру Рока Феллера на губернатора Ню Йорку. Цей внесок підтримали численні інші промовці.

Армія досліджуватиме Місяць з допомогою ракет

Вайт Сендс Міссайл Ренджь, Ню Мексіко. — Голова окремої джетової лябораторії д-р В. Г. Пікерінг промовляв на зборах 400 визначних військових і цивільних фахівців в ділянці керованих ракет і сказав, що армія має дозвіл на переведення одної або двох проб із досліджуванням Місяця. Він сказав, що не мусять бути випущені ракети на Місяць, тільки армія має випустити керовані ракети в сусідство Місяця і там збирати відомості про цю плянету та передавати їх на Землю. Д-р Пікерінг має великі заслуги в тому, що армії вдалося досі випустити два штучні місяці „Експлорера І" та „Експлорера III" в кружляння довкола Землі.

Посвячення міста „Бразилія" — майбутньої бразилійської столиці

Місто Бразилія, Бразилія. — 30-го червня в новому місті Бразилія, яке має стати столицею бразилійської республіки, посвячено білий палац, збудований з мармуру, шкла й алюмінію, в якому має бути приміщений бразилійський уряд. Під час посвячення палацу був присутній бразилійський президент Хусцеліно Кубічек разом із іншими високими урядовцами та дипломатичним корпусом. При будові цього міста серед диких прерій працювало 30,000 жінок і чоловіків і церемонія з 30-го червня була першим кроком до здійснення їхньої мрії — мати нову столицю в центрі країни, яка могла б краще дбати про її розвиток, ніж це могло робити надморське Ріо де Жанейро. Впродовж не цілих двох років вибудовано цей палац, модерний готель та 500 однородинних мешкальних домів, а також 150 миль асфальтових вулиць і шляхів. Одночасно посвячено і широку автостраду, збудовану з асфальту. Нове місто „Бразилія" згідно з законом має стати столицею Бразилії в. квітні 1960 року, і до того часу мають викінчити її будову.

КАТАЛОГ

КНИЖОК КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET — JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками, або поштовими переказами

(1)

Альбом Українських Січових Стрільців, опр.	$8.75
Андерсен Г. К.: Попелюшка, ілюстр казка	0.50
Бабій О.: Повстанці — поема	1.75
Бандурак В.: Козацька дитина, опов. з козацької був.	0.50
Барка В.: Рай — роман ст. 310	3.00
Бендер В.: Марш молодости. Пригоди одної сотні І-ої Дивізії УНА	1.60
Боднарчук І.: Кладка — дитячі новельки	0.75
Борецький М.: Любіть Україну — альбом, опр.	12.50
Верховинець М.: Ідеш, брате мій. Думки і враження.	0.75
Вітрового батька торба, укр, нар. казка	1.50
Винницька І.: Музика	1.50
Витанович І.: Кость Панківський, ідеаліст гром. праці...	1.00
Витвицький В.: Михайло Гайворонський бр. 3.00, опр.	3.50
В рядах УПА — збірка споминів. Бр. 2.75 опр.	3.50
Гоголь М.: Твори. Том І і ІІ опр.	3.75
Голоскевич Г.: Правописний словник опр.	4.50
Гуменна Д.: Діти Чумацького Шляху	2.50
Хрещатий Яр — роман-хроніка	4.50
Багато неба, нариси	2.50
Мана — повість	1.50
Велике Цабе, повість	2.50
Епізод з життя Европи критської	2.50
Горинич С.: В царстві рабства і бандитизму	1.00
Давидович-Антоненко В.: Землею Українською — мистецькі репортажі з подорожі по Україні	1.50
Діброва О. Г.: Гами далечини — поезії	1.00
Подорож по світу	1.00
Діма: Мить — збірка поезій	0.50
Пересаджені квіти	0.50
Дончук З.: Гнат Кіндратович	1.50
Чорні Дні	0.75
Через річку	0.75
Дорошенко В.: Великий Каменяр — життя і заслуги І. Франка, ст. 64.	0.50
Великий Митрополит — пам'яті Митрополита А. Шептицького	0.75
Дудко Ф.: Війна, роман	1.00
Чорторий, оповідання	1.00
Великий Гетьман, іст. оповідання	1.50
Дівчата очайдушних днів, оповідання	1.50

Замовлення враз з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

(Продовження буде)

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 388, просить всіх своїх місцевих і позамісцевих членів прибути на Піврічні збори, які відбудуться в середу, 9-го липня 1958 р., о год. 6:30 веч. в УНДомі — 4 Ворд вул. Одною із точок зборів буде звіт делеґатів із Конвенції УНСоюзу. — Управа.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Т-во „Запорозька Січ", Від. 155, подає до відома своїм членам, що Піврічні збори відбудуться у п'ятницю, 11-го липня 1958 р., точно о год. 7-ій веч. На порядку нарад: звіти Контр. Комісії та урядників Управи з діловодства за перше півріччя. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглості, щоб уникнути суспендування. Також просимо і апелюємо, щоб Ви вписували своїх дітей до своєї організації, себто до УНСоюзу, який має дуже добрі поліси для дітей, а не до чужих асекураційних компаній, у яких ставки є більші. — І. Будняк, предс.; І. Макар, кас.; М. Чумер, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє, що Звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 12-го липня 1958 р., о год. 7-ій веч. З огляду на чеки-дивіденди і деякі інші важливі справи, Управа просить прибути громадно. При цій нагоді проситься вирівняти залеглі членські вкладки. — С. Барабах, заст. голови; І. Струк, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 241, повідомляє всіх членів, що Піврічні збори відбудуться в суботу, 12-го липня 1958 р., о 2-ій год. по пол., в залі під числом 74 Герис Евеню. На цих зборах буде звіт делеґата із Конвенції УНСоюзу, як також, видача дивіденди. Обов'язком кожного члена є явитись на цих зборах. — Управа.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу, бо він дає Вам дешеві та вигідні різні роди забезпечення життя і рівночасно є оборонцем української справи в Америці. Український Народний Союз поважають і американці не тільки завдяки 70 тисячами членства і 20-ти мільйонового майна, але і за його гідну, високопатріотичну поставу в обороні свободи.

ТАРЗАН, ч. 4087. Лютий противник.

Побоюючись за безпеку Тома Кейсі, мавполюд приєднався до „ловецької партії" саме вчас, щоб не допустити до вбивства людини тварюкою горилею!

Тарзан чекав, коли болґані з бундючним виглядом і ричачи, з піною вкритими губами зближався до нього.